

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	29108 Екологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29108
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Портухай Оксана Іванівна, Тесьолкіна Тетяна Сергіївна, Мандрик Олег Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.10.2023 р. – 13.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/dokumenty/19.10/vidomosti-pro-samoocinyuvannya.pdf
Програма візиту експертної групи	https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/dokumenty/19.10/programa-vizitu-.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП Екологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти має чітко сформульовані цілі, які відповідають Стратегії УНУС www.udau.edu.ua/ua/file/ONsg у частині: 1) забезпечення якісної та доступної освіти завдяки знанням і досвіду науково-педагогічних працівників, розвитку наукових і освітніх технологій; 2) безперервного удосконалення освітньої програми; 3) створення умов для розвитку наукового та творчого потенціалу молоді; 4) виховання гармонійно розвиненої особистості. Цілі ОП узгоджені з місією та стратегією університету також і в напрямку створення освітнього середовища щодо підготовки фахівців із урахуванням особливостей розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень з розвитку садівництва та охорони довкілля, інтеграцію пріоритетних наукових напрямів у всі види освітньої та дослідницької діяльності, дотримання соціальної та екологічної відповідальності. ЕГ перевірено унікальність ОП, яка полягає в поглибленому вивченні комплексного управління територією та веденні екологічно безпечного землекористування, а також інтеграція теорії та практики: програма надає можливість студентам не лише оволодіти теоретичними аспектами екології та управління, а й активно застосовувати їх на практиці, у тому числі садівництві. Унікальність програми враховує позиції та потреби зацікавлених сторін (стейкхолдерів), а також Стратегії розвитку Черкаської області на період 2021–2023 роки (<https://strategy2027-ck.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/PLAN-REALIZATSIYI-STRATEGIYI-2021-2023-NOVA-REDAKTSIYA-1.pdf>), пріоритетом якої є висока якість життя, зокрема забезпечення екологічної складової в розвитку області. Випускова кафедра ЕтаБЖ проводить наукові дослідження та має трьохрівневу підготовку за спеціальністю і відповідну матеріально-технічну базу.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що під час формулювання мети ОП та програмних результатів навчання, було враховано практичний контекст шляхом орієнтування на інтереси стейкхолдерів, а також здобувачів вищої освіти і представників академічної спільноти. ЕГ були надані підтверджуючі документи (протоколи засідання кафедри), проаналізовано відкриті джерела та опитано роботодавців і студентів під час онлайн-зустрічей. Коло стейкхолдерів ОП сформоване відповідно до спеціальності 101 Екологія. На зустрічі з роботодавцями ЕГ поспілкувалась із знайомими науковцями і практиками: Заїменко Н. В. - директоркою Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України, Красовським Є. Ю. - головою Уманського міськрайонного центру Всеукраїнської ГО «Клуб органічного землеробства», Сердюк В. А. - співробітницею ТОВ «Центр практичної екології» та Балабак О.А. - завідувачем відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України. Роботодавці, які залучалися при формуванні ОП Екологія, вносили пропозиції щодо підготовки майбутніх фахівців та направляли їх гаранту програми, а також приймали активну участь у проведенні щорічних спільних заходів: ярмарки вакансій (уже проведена восени 2023 р.), круглі столи, засідання. ЕГ переконалась, що при перегляді ОП, формуванні програм практик та удосконаленні змісту освітніх компонентів враховувались пропозиції заінтересованих сторін, які були надані при обговоренні проекту ОП через Відділ моніторингу якості освіти УНУС <https://cutt.ly/QwQCWkQJ>, надіслані у вигляді рецензій та отримані під час спілкування з менеджментом підприємств, організацій та науково-дослідних установ, з якими університет має укладені договори про співпрацю. Згідно наданих документів (ЗАПИТ 2) пропозиції стейкхолдерів були враховані завдяки розширенню переліку ВК (додано «Біоорганічне виробництво» за пропозицією Красовського Є.Ю) та введення нових тем до змісту ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація, ОК11 Комплексне управління територією. Від здобувачів вищої освіти надходили пропозиції збільшити кількість кредитів вибіркових дисциплін та годин англійської мови, що було враховано в ОП2023 року (обсяг окремих ВК збільшено з 4,0 до 5,0) та прийнято рішення збільшити відсоток викладання дисциплін англійською мовою. Беденко О. (студентка групи 11м-ек) запропонувала ввести до ОК дисципліну «Цивільний захист», в результаті чого на засіданні кафедри ЕтаБЖ прийнято рішення ввести відповідні теми до дисципліни «Глобальні проблеми сучасності». У рецензіях на ОП роботодавці позитивно її оцінюють і вважають, що вона дозволяє забезпечити високий рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів, підготувати висококваліфікованих фахівців-екологів. Зокрема, співробітниця ТОВ «Центр практичної екології» Сердюк В.А. підтвердила свою постійну участь в обговоренні ОП, а також вона запропонувала збільшити кількість занять практичної підготовки.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ під час онлайн-зустрічей встановила, що цілі та ПРН ОП визначаються відповідно до тенденцій розвитку сучасного ринку праці у Черкаській області. Зустрічі із стейкхолдерами підтвердили, що залучені до удосконалення

ОП роботодавці є основним джерелом для працевлаштування випускників. На випусковій кафедрі ЕтаБЖ здійснюється підготовка також за третім рівнем вищої освіти і в 2023 році на навчання вступило 15 осіб. На зустрічі з випускниками підтвердила якісну теоретичну і практичну підготовку за цією ОП аспірантка НУБіП Заленська Є. (випускниця 2018 р.), яка зараз проходить стажування у Варшаві. Ломова Н. (випускниця 2020 р.) - працівниця департаменту екології Черкаської ОДА зазначила, що майже 80% працівників департаменту є випускниками спеціальності 101 Екологія УНУС. Під час відкритої зустрічі перший заступник селищного голови Добровеличківської селищної ради Яцевич О.В. повідомив ЕГ про значний дефіцит кваліфікованих екологів у територіальних громадах Черкаської області та висловив надію на подальшу співпрацю з УНУС та безпосередньо зі здобувачами даної ОП. Балабак О.А., завідувач відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку Софіївка НАН України, який також є випускником УНУС підтвердив тісну співпрацю з Факультетом плодоовочівництва, екології та захисту рослин, гарантом ОП та кафедрою. При формулюванні цілей та ПР ОП були враховані галузевий та регіональний контексти. Так, в екологічній складовій Стратегії розвитку Черкаської області на 2021-2023 рр. <https://cutt.ly/NwQCE2Lm> пріоритетом є висока якість життя, екологічна безпека та збереження довкілля. Враховуючи, що центральна частина України – це зона з переважанням аграрної специфіки виробництва, тому в результаті обговорення ОП для врахування регіонального контексту до переліку ОК було введено дисципліну «Екологічно безпечне землекористування». На запит ЕГ була надана деталізована інформація щодо аналогічних вітчизняних та іноземних програм, досвід яких був використаний при формуванні цілей та ПРН (ЗАПИТ 7). Зокрема врахований досвід ЛНУ ім. І. Франка, НТУ Дніпровська політехніка, КНУ ім. Т. Шевченка, ХНУ ім. Каразіна. Проведений аналіз дав можливість використати вітчизняні практики і відобразити їх у цілях, через акцент на важливості набуття знань і навичок щодо екологізації агропродовольчого управління. Також вивчено досвід реалізації аналогічних іноземних програм в ЗВО: Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (Польща), Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego (Польща), University of Helsinki (Фінляндія), зокрема магістерська програма Environmental change and global sustainability та Lunds universitet (магістерська програма Magisterprogram Miljö-och hälsoskydd), Швеція. Завдяки аналізу ОП інших вітчизняних і зарубіжних ЗВО вдалося вибрати найоптимальніший варіант освітніх компонент, зважаючи на конкурентоспроможність випускників даної ОП як висококваліфікованих фахівців, майбутніх управлінців природоохоронною діяльністю.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП Екологія дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОНУ №1066 від 04.10.2018 <https://cutt.ly/twQRiwo> ОПП відповідає стандарту та вимогам дескрипторів Національної рамки кваліфікацій. ОП містить усі необхідні визначені стандартом загальні та фахові компетентності, а також програмні результати навчання. ЕГ встановила, що визначені програмні результати навчання відповідають зазначеному стандарту щодо змісту, тривалості навчання та компетентностей магістрів з екології, а також форм атестації, вимог до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту – випускна кваліфікаційна робота. У результаті аналізу відповідності компетентностей та ПРН у межах ОК згідно з табл. 2 Матриця відповідності визначених Стандартом РН та компетентностей виявлено неточності. Так, ПР17, що реалізується в ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища не відповідає зазначеним у ній компетентностям; це стосується і ПР18 в ОК7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація. Під час онлайн-зустрічі 2 гарант ОП Василенко О.В. зазначила, що при формуванні матриць відповідностей компетентностей та ПРН компонентам ОП було враховано СВО в частині табл. 2, а виявлені неточності є технічними помилками. Національної рамки кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету міністрів України (в редакції №519 від 25 червня 2020 р. визначає 7 рівень для магістра <https://cutt.ly/bwQPIMcq> Національної рамки кваліфікацій та другий цикл вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти і передбачає набуття здобувачами концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. ЕГ дійшла висновку, що ОП Екологія повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій, а також дозволяє досягти визначених стандартом результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною освітньої програми «Екологія» є те, що вона має чітко означені особливості, враховує регіональний контекст, реалізується і розвивається у тісній співпраці з роботодавцями. Її унікальність полягає в поглибленому вивченні комплексного управління територією, ведені екологічно безпечного землекористування та інтеграції теорії і практики: програма надає можливість студентам не лише оволодіти теоретичними аспектами екології та управління, а й активно застосовувати їх на практиці, у тому числі садівництві. Позитивною практикою є врахування досвіту аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною є технічні помилки, що виявлені в результаті аналізу відповідності компетентностей та ПРН у межах ОК згідно з табл. 2 Матриця відповідності визначених Стандартом РН та компетентностей. ЕГ рекомендує гаранту ОП в редакції проекту ОП 2024 року виявити та усунути відповідні технічні неточності у тексті ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають підкритерію 1.1: Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Виявлена повна відповідність підкритерію 1.2 та 1.3: цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Часткова відповідність за підкритерієм 1.4 (технічні помилки у відповідності компетентностей та ПРН у межах ОК) суттєво не впливає на якість отриманих освітніх послуг. Тому ЕГ вважає, що освітня програма цілком дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, що підтверджує загалом відповідність Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП 90 кредитів (кр.), з них 19 кр. (21,1%) – обов'язкові освітні компоненти циклу загальної підготовки, 25 кр. (27,8%) – обов'язкові освітні компоненти циклу професійної підготовки, 18 кр. (20%) відведені на практичну підготовку та написання кваліфікаційної роботи, 28 кр. (31,1%) – вибіркові компоненти. На формування компетентностей та програмних результатів визначених СВО зі спеціальності 101 «Екологія» другого (магістерського) рівня відведено освітні компоненти обсягом 62,0 кр (68,9%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП Екологія структурована, а її елементи поєднані структурно-логічними зв'язками. Наведена структурно-логічна схема ОП потребує доопрацювання у частині відображення логічних зв'язків між окремо взятими освітніми компонентами. Навчальний план (НП) сформований відповідно до опису ОП, включає теоретичне вивчення ОК протягом 3 семестрів (1 семестр - сім ОК, 2 семестр - дві ОК та п'ять ВК, 3 семестр - п'ять ОК та один ВК), практичну підготовку в кінці 2-го семестру та час відведений для написання і захисту кваліфікаційної роботи (7,5 кр.). ОК 3 Методологія та організація наукових досліджень в галузі вивчається протягом двох семестрів (другого і третього) і є основою для успішного проходження виробничої практики та підготовки кваліфікаційної роботи. Аналіз відповідності компетентностей та ПРН у межах ОК показав, що в ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища не відповідає зазначеним компетентностям ПР17, в ОК7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація – ПР18. Під час онлайн-зустрічі 2 гарант ОП Василенко О.В. зазначила, що при формуванні матриць відповідностей компетентностей та ПРН компонентам ОП було враховано СВО в частині табл. 2 Матриця відповідності визначених Стандартом РН та компетентностей, а виявлені неточності є технічними помилками. ЕГ відзначає, що змістове наповнення ОК у сукупності спрямоване на досягнення ПРН, а гарантові рекомендує при оновленні ОП усунути технічні помилки. Також гаранту ОП та викладачу Осадчій Л.А. варто звернути увагу на можливість формування ФК2, ФК6, ПР4 та ПР5 під час вивчення ОК2. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі, змістове наповнення якої викликає сумніви у їхньому досягненні. ЕГ відзначає, що загалом запропоновані ОК та їхнє змістове наповнення у сукупності спрямоване на досягнення заявлених цілей та ПРН, а гарантові рекомендує при оновленні ОП усунути технічні помилки та переглянути ФК та РН в ОК2 Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає об'єкту вивчення предметної області. Структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження розглядаються на ОК3 Методологія та організація наукових досліджень в галузі, ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК9 Стратегія сталого розвитку, ОК10 Геоінформаційні системи в екології. Для набуття компетентностей аналізу антропогенного впливу на довкілля та оптимізації природокористування орієнтовані ОК1 Глобальні проблеми сучасності, ОК4 Екологічний менеджмент і аудит, ОК7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація, ОК8 Управління та поведження з відходами в галузі, ОК11 Комплексне управління територією, ОК12 Екологічно безпечне землекористування. В ОП реалістично представлений теоретичний зміст предметної області. Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку достатньо представлені у змісті ОК1 Глобальні проблеми сучасності, ОК4 Екологічний менеджмент і аудит, ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація, ОК8 Управління та поведження з відходами в галузі, ОК9 Стратегія сталого розвитку, ОК11 Комплексне управління територією, ОК 12 Екологічно безпечне землекористування. Включені у зміст ОП освітні компоненти та практична підготовка дозволяють здобувачам оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень. Наявність в УНУС лабораторій екологічної конверсії, екологічного моніторингу в агросфері, агроекології польових культур, біорізноманіття живих систем, оснащених відповідним обладнанням та програмним забезпеченням дозволяє проводити дослідження будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Процедури та механізми її реалізації регулюються: «Положенням про вибіркові дисципліни» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/iUoo>, «Положенням про індивідуальний навчальний план» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/CLym>, Положенням про організацію освітнього процесу в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>. Індивідуальний навчальний план підготовки формується особисто здобувачем на початку семестру (до 20 вересня) у системі АСУ та включає ОК (обсягом 62,0 кр.) і дисципліни вибіркового блоку (28 кр.). Вивчення дисциплін за вибором для здобувачів другого (магістерського) рівня ВО розпочинається з II семестру. Вибіркові компоненти обираються з двох груп: фахові дисципліни (запропонований для вибору перелік кількістю 20 дисциплін) та загальноуніверситетські дисципліни (65 дисциплін, для здобувачів ступеня магістра - не більше двох протягом терміну навчання), а також надана можливість обирати ВК, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти. Для здобувачів на сайті університету сформований Каталог елективних (вибіркових) дисциплін <https://cutt.ly/ZwQcZYUp>, де можна ознайомитися з анотацією дисципліни, кафедрою і викладачем, що буде забезпечувати її викладання. Згідно з Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKV> студент має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням в інших вузах. Також формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується шляхом вибору баз виробничих практик, тем та об'єктів курсових і кваліфікаційних робіт, індивідуальних завдань в межах ОК у відповідності до власних інтересів. Під час онлайн-зустрічі з ЕГ здобувачі продемонстрували достатню обізнаність у процедурах формування індивідуальної освітньої траєкторії через можливість вибору освітніх компонент, що відбувається за допомогою завантаженого мобільного додатку МКР у системі АСУ (ЗАПИТ 1).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та НП передбачають виробничу практику у кінці 2 семестру обсягом 10,5 кр. Практична підготовка в ЗВО регламентується Положенням про організацію проведення практичної підготовки студентів УНУС <https://cutt.ly/RwQbt7B5> і проводиться відповідно до затвердженої програми та методичних рекомендацій. Базами практики є підприємства, організації та науково-дослідні установи, з якими університет укладає договір на її проведення (ЗАПИТ 6). Направлення на практику складається на основі укладених договорів з базами практики. Згідно НП у межах ОК проводяться лабораторні роботи на денні формі навчання та практичні роботи – на заочні, хоча змістове наповнення РП ОК має відповідність цим видам занять (детальніше у підкритерії 4.1). ЕГ рекомендує гаранту переглянути види аудиторних занять та включити до НП денної та заочної форм як практичні, так і лабораторні роботи, що передбачені Положенням про організацію освітнього процесу в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg> та підсилять практичну підготовку здобувачів для подальшої професійної діяльності. В ОК8 Управління та поведження з відходами в галузі передбачено написання курсової роботи «Розрахунок обсягів ресурсно-цінних сировинних компонентів, що входять до складу ТПВ», що дозволяє набути відповідних практичних навичок використання методики розрахунку обсягу не лише ресурсно-цінних сировинних компонентів, а й утворення біогазу від відходів на полігоні ТПВ. Під час онлайн-зустрічі з ЕГ здобувачі висловили

задоволення організацією практичної підготовки. Випускники ОП Ломова Н.М. (рік випуску 2020) та Заленська Є.А. (рік випуску 2018) зазначили, що набуті знання і вміння під час навчання дозволили працювати за спеціальністю.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття соціальних навичок (soft skills) за рахунок обов'язкових та вибіркового ОК. Обов'язкові дисципліни циклу загальної підготовки розвивають світогляд, формують толерантність та критичність мислення, комунікативні вміння, знання щодо лідерства, формування і функціонування колективів (ОК2 Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі, ОК5 Іноземна мова). Розвиток логічного мислення, здатність до аналізу і синтезу, вміння проводити дискусії розвивається при вивченні ОК циклу професійної підготовки (ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК8 Управління та поведження з відходами в галузі, ОК10 Геоінформаційні системи в екології, ОК11 Комплексне управління територією), написанні та подальшому захисті курсової і кваліфікаційної робіт, участі у наукових конкурсах, роботі наукового гуртка «Екологія» та доповідях на конференціях. В УНУС для студентів проводяться щорічні Всеукраїнська науково-практична конференція «Екологія - шляхи гармонізації природи та суспільства» та Всеукраїнська студентська наукова конференція. Здобувачі ОП розвивають свої соціальні навички під час участі у громадських заходах (козацькому роду нема переводу <https://cutt.ly/FwQbMiBe>, благодійних ярмарках, конкурсах: лідер факультету, студентський лідер року) та гуртках художньої самодіяльності, організованих Центром культури і виховання <https://culture.udau.edu.ua/>, що було підтверджено під час онлайн-зустрічей зі здобувачами, органами студентського самоврядування та випускниками. На онлайн-зустрічі Балабак О. А., завідувач відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України зазначив, що він є керівником Уманської філії громадської організації «Зелений світ», що проводила акції «Хай небо буде мирним, а Україна чистою», «День без автомобіля: вибір на користь планети та здоров'я», де студенти взяли участь в організованому велопробігу.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Наказом Міністерства економіки України № 1111-22 від 04.05.2022 р. затверджений професійний стандарт «Еколог». ЕГ констатує, що компетентності та програмні результати навчання ОП Екологія корелюються зі загальними компетентностями у Професійному стандарті, зокрема: здатність до роботи в команді, міжособистісної взаємодії та спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, здатність приймати обґрунтовані рішення, відповідально ставитися до своїх обов'язків, здатність мотивувати людей до досягнення спільної мети, попереджати та розв'язувати конфлікти, здатність пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність до навчання впродовж життя. Зміст ОП Екологія дозволяє набутти професійних компетентностей та виконання трудових функцій, що наведені в професійному стандарті: формування запитів і визначення дій, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства (ОК3 Методологія та організація наукових досліджень в галузі, ОК4 Екологічний менеджмент і аудит, ОК7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація); оцінювання, прогноз впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля з метою обрання оптимальної стратегії природокористування (ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК8 Управління та поведження з відходами в галузі, ОК9 Стратегія сталого розвитку, ОК11 Комплексне управління територією); оцінювання екологічних ризиків за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог (ОК4 Екологічний менеджмент і аудит, ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК10 Геоінформаційні системи в екології, ОК13 Практична підготовка). В ОП не передбачено присвоєння професійної кваліфікації.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Фактичний бюджет часу для засвоєння ОП регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в УНУС <https://cutt.ly/YwQnefrT>. Кількість кредитів ЄКТС відведених для ОК змінюється від 3,0 до 5,0, навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить 60 кредитів. Відповідно до Положення навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача. У НП 2023 року частка аудиторної роботи у відношенні до самостійної змінюється від 33%: 67% (ОК2,3,5,7) до 38%: 62% (ОК1,4,6,8), що відповідає визначеним нормативам та дозволяє досягти цілі і ПРН. Навчальний день здобувача вищої освіти становить не більше 9 академічних годин. Під час онлайн-зустрічі здобувачі, представники студентського самоврядування, НПП підтвердили, що обсяг ОП відповідає фактичному навантаженню. Розподіл робочого часу є оптимальним, забезпечує можливість гармонійного поєднання навчання та відпочинку.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми

здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на ОП Екологія не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивною практикою є: 1. Використання здобувачами вищої освіти мобільного додатку МКР у системі АСУ УНУС для вибору дисциплін та формування індивідуальної освітньої траєкторії. 2. Орієнтування на набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) через залучення їх до проведення громадських заходів, екологічних акцій та участі у гуртках художньої самодіяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкою стороною ОП є: 1. Наведена структурно-логічна схема, що потребує доопрацювання у частині відображення логічних зв'язків між окремо взятими освітніми компонентами. 2. Наявність технічних помилок, що порушують відповідність компетентностей та ПРН у межах деяких ОК та надмірну завантаженість ОК2 Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі компетентностям (ФК2, ФК6) і результатами навчання (РН4, РН5), змістове наповнення якої викликає сумніви у їхньому досягненні. 3. Відсутність практичних робіт у НП денної форми навчання та лабораторних – у заочної, хоча змістове наповнення РП ОК має відповідність цим видам занять. ЕГ рекомендує гаранту, робочі групи та декану при оновленні ОП 2024р. удосконалити структурно-логічну схему, усунути технічні помилки у матрицях відповідності компетентностей та ПРН у межах ОК, збалансувати зміст ОК2 з компетентностями та РН, переглянути види аудиторних занять та включити до НП денної та заочної форм як практичні, так і лабораторні роботи.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ відмічає відповідність вимогам Підкритеріїв 2.1, 2.3, 2.4, 2.6 - 2.8 . ОП відповідає законодавству щодо навчального навантаження, предметній області спеціальності 101 Екологія та професійному стандарту. Її структура передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії та соціальних навичок (soft skills) здобувача вищої освіти. Підкритерій 2.2, 2.5 демонструє часткову відповідність, тому рекомендується покращити структурно-логічну схему, усунути технічні помилки у матрицях відповідності компетентностей та ПРН у межах ОК, переглянути види аудиторних занять та включити до НП денної та заочної форм як практичні, так і лабораторні роботи, що відповідають змістовому наповненню РП ОК. ЕГ відзначає, що загалом запропоновані ОК та їхнє змістове наповнення у сукупності спрямоване на досягнення заявлених цілей та ПРН. Підкритерій 2.9 по факту не застосовувався, оскільки підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на ОП Екологія не здійснюється. Таким чином, освітня програма демонструє загальну відповідність Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Доступ до навчання за ОП в УНУС регулюється Правилами прийому на навчання до Уманського національного університету садівництва у 2023 році, розробленими і затвердженими у встановленому порядку. Вони розміщені на УНУС <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/2023/pravila-prijomu/2-pravila-prijomu-vid-11.07.23.pdf>. Зміст правил викладено послідовно та зрозуміло, вони не містять дискримінаційних положень. Правила прийому щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на сайті ЗВО. Також, на сторінці розміщені програми фахових вступних випробувань і Єдиного вступного іспиту з іноземної мови (ЕВІ) <https://admission.udau.edu.ua/ua/vstupna-kompaniya-2023/dlya-abiturienta/or-magistr/programi-v.html>. Діяльність приймальної комісії регулюється Положенням про приймальну комісію УНУС <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/2023/normativna-baza/polozhennya-pro-prijmalnu-komisiyu.pdf>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому https://admission.udau.edu.ua/assets/files/2023/pravila-prijomu/pravila_pidpis_2023.pdf, вступ на ОП «Екологія» здійснюється на конкурсній основі для осіб, які здобули вищу освіту першого (бакалаврського), другого (магістерського) ступеня та ОКР спеціаліста. У 2023 році конкурсний відбір здійснювався за результатами фахового вступного випробування (з ваговим коефіцієнтом 0,6) та Єдиного вступного випробування з іноземної мови (оцінки тесту загальної навчальної компетентності ЄВІ 0,2, оцінки тесту з іноземної мови ЄВІ 0,2). Останні роки зміни до правил прийому відбуваються з огляду на безпекову ситуацію в країні та рекомендації МОН. Для більш чіткого розуміння інформації про особисту зацікавленість вступника у навчанні в УНУС передбачена практика написання мотиваційних листів <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/2023/pravila-prijomu/dodatki/dodatok-13.pdf>. Відповідно до Порядку прийому в 2023 році, мотиваційні листи можуть бути використані під час конкурсного відбору у випадку однакового конкурсного балу. Для ОП Екологія розроблено окрему програму фахового вступного випробування, яку оприлюднено на сайті УНУС https://admission.udau.edu.ua/assets/files/pk_2023/programi/mag/101_ekologiya_mag_fah_2023.pdf. Зміст програми включає питання, спрямовані на перевірку здатності до опанування навчальної програми другого освітнього рівня за спеціальністю 101 «Екологія» на основі здобутих раніше компетентностей. Фахове вступне випробування зі слів відповідального секретаря приймальної комісії з огляду на безпекову ситуацію проводилося у дистанційному форматі, у тестовій формі на платформі Moodle. Максимально можлива кількість балів - 200. Особи, які набрали менше, ніж 100 балів, позбавляються права участі в наступному вступному випробуванні та в конкурсі. Теми, що винесені на фаховий вступний іспит, стосуються як загально екологічних знань (Загальна екологія, Вступ до фаху, Біологія, Екологічна безпека тощо) та цілком враховують особливості ОП, так і більш вузькоспеціалізованих напрямів (Екологія міських систем, Екологія людини, Моделювання та прогнозування стану довкілля). У межах онлайн-зустрічей з НПП та допоміжними (сервісними) підрозділами ЕГ виявила, що програму фахового випробування та тестові завдання розробляють НПП кафедри за участі гаранта ОП. Щороку відбувається їх оновлення. Проте ЕГ відзначає використання посилань на застарілі літературні джерела у програмі фахового вступного випробування (найновіше джерело 2010 року).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється: Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників <https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKV> та Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО <https://www.udau.edu.ua/ua/file/np01>. Дані положення знаходяться у вільному доступі на веб-сайті університету та доступні для всіх учасників освітнього процесу. Відповідно до п. 2.4.1 Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО, перезарахування результатів навчання з навчальних дисциплін проводиться на підставі порівняння навчальних програм відповідної спеціальності та Академічної довідки. У випадку відсутності повної кореляції між системами оцінювання виставляють максимальний бал за шкалою Університету. Затверджує визнання результатів навчання вчена рада факультету. Випадків застосування вказаних правил за ОП Екологія протягом останніх років не було. Під час онлайн-зустрічі здобувачі вищої освіти засвідчили про обізнаність щодо процедури перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання в Уманському НУС результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4nox>. В УНУС визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25% відповідної освітньої програми. Аналіз процедури визнання свідчить про її прозорість. Здобувач звертається із заявою до декана факультету з визначеним у Положенні пакетом документів. За результатами розгляду створюється предметна комісія у складі декана факультету, гаранта ОП та науково-педагогічних працівників, які викладають дисципліни. За результатами співставлення отриманих результатів у межах неформальної/інформального навчання з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою предметною комісією приймається відповідне рішення. Троє здобувачів даної ОП (Беденко О., Матлаш В. та Стеценко А.) отримали можливість перезарахувати результати, що отримані за результатами неформального/інформального навчання на онлайн-платформі Prometheus <https://ecology.udau.edu.ua/ua/studentu/neformalna-osvita.html>. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами

вищезазначені студенти підтвердили проходження процедури перезарахування, а решта учасників показала обізнаність щодо можливості такого перезарахування.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ визначає сильною стороною наявність чітких процедур і правил прийому на навчання, визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час неформальної та інформальної освіти. Вони доступні учасникам освітнього процесу, розміщені на веб-сайті. Позитивною практикою є реалізація на практиці можливостей отримання неформальної/інформальної освіти та перезарахування результатів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ визначає слабкою стороною наявність посилань на застарілі літературні джерела у програмі вступного фахового випробування. Рекомендовано групі з розробки програми вступного фахового випробування в термін до початку вступної кампанії 2024 року переглянути та оновити з урахуванням сучасних тенденцій.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та враховують особливості ОП, що відображено у змісті програми вступних фахових випробувань. Комплекс нормативних документів, що визначають доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання враховує специфіку освітньої діяльності ЗВО. Тому має місце загальна відповідність підкритерію 3.1. В УНУС має місце визнання та реалізація на практиці результатів навчання, що отримані в інших ЗВО й в неформальній/інформальній освіті в контексті підкритерії 3.3 та 3.4. Виявлена слабка сторона у підкритерії 3.2 - наявність посилань на застарілі літературні джерела у програмі вступного фахового випробування критично не впливає на якість надання освітніх послуг. Тому ЕГ визначає загальну відповідність даної ОП Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в УНУС <https://cutt.ly/zwQPnatG>. Навчання за ОП здійснюється за денною і заочною формами, в окремих випадках (оголошення карантину, форс-мажорні обставини) освітній процес може здійснюватися в дистанційному режимі. На час роботи ЕГ здобувачі ОП навчалися дистанційно, що пов'язано з безпековою ситуацією в Україні. Освітній процес реалізується через проведення навчальних занять, самостійної роботи, практичної підготовки й контрольних заходів. У 2 семестрі передбачене виконання курсової роботи з дисципліни ОК8 Управління та поведження з відходами в галузі. Аналіз НП ОП 2023 р. денної форми навчання показав, що контактні заняття проводяться у формах лекцій (40-48% до заг. к-сті. аудит. год.) та лабораторних (52-60%) робіт. У НП ОП 2022 р. заочної форми навчання (у 2023 р. відсутні студенти заочної форми) % аудиторних занять змінюється від 9,3 до 18%, з яких лекційні - 43-66% (від заг. к-сті. аудит. год.) (ЗАПИТ 5). Замість лабораторних робіт у НП заочної форми навчання передбачені лише практичні, що відображено у РП дисциплін <https://cutt.ly/GwQPbPVX>. Відповідно до вищезазначеного Положення під час лабораторного заняття здобувач набуває практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, а практичне заняття передбачає детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння й навички їх практичного застосування. Тому ЕГ рекомендує гарантові переглянути та ввести до НП практичні і лабораторні заняття в залежності від теми та мети заняття. Наприклад, ОК3 Методологія та організація наукових досліджень в галузі, включає тему лабораторної роботи (денна форма) «Ознайомлення зі структурою та напрямками роботи бібліотеки», що не передбачає використання лабораторного обладнання та практичної роботи (заочна форма) «Виконання експериментальних досліджень, спрямованих на оцінку стану компонентів навколишнього середовища», де розгляд лише теоретичних положень буде недостатнім. Відповідно до табл.3 ВСО та РП, в освітньому процесі використовують такі методи навчання: словесний (лекція,

дискусія); практичний (лабораторні заняття, польові дослідження); наочний та відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання; самостійна робота, що дозволяють досягнути ПРН. Під час онлайн-зустрічі з ЕГ здобувачі зазначили, що викладачі демонструють проведення лабораторних робіт та використання приладів в онлайн-режимі. Основними платформами дистанційного навчання є Moodle, система АСУ та ZOOM, Meet, для покращення комунікації використовують електронну пошту, чат у Viber. Студенти мають свободу вибору керівника кваліфікаційної роботи, тем кваліфікаційних та курсових робіт, досліджень, проектів, рефератів, індивідуальних завдань тощо. Під час онлайн-зустрічей було підтверджено дотримання принципів академічної свободи та студентоцентрованого підходу при виборі форм і методів навчання та викладання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За результатами зустрічі зі здобувачами освіти та НПП було встановлено, що інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання надається своєчасно та в доступній формі. Силабуси та наявні РП обов'язкових та вибіркових компонент ОП знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО <https://ecology.udau.edu.ua/ua/studentu/magistru1.html>, <https://ecology.udau.edu.ua/ua/studentu/elektivni-vibirkovi-disciplini.html> та в системі Moodle. У силабусах наведена загальна інформація про дисципліну та викладача, компетентності, ПРН навчання, опис та зміст дисципліни (теми лекцій), особливості організації навчання, політики оцінювання, перекладання, доброчесності, відвідування та шкали оцінювання. У РП додатково наведена деталізована тематика дисципліни, лабораторних та практичних робіт, самостійної та індивідуальної роботи, розподіл балів за темами, шкала оцінювання, перелік методичного забезпечення та рекомендована література. ЕГ звернула увагу на відсутність у РП та силабусах критеріїв оцінювання та розподілу балів в межах теми за різні види виконуваної роботи. Під час онлайн-зустрічей здобувачі та НПП підтвердили, що на першому занятті надається інформація про цілі, зміст, очікувані результатах навчання, відбувається ознайомлення їх з порядком і критеріями оцінювання у межах ОК. Також було зазначено, що критерії оцінювання наведені у методичних рекомендаціях для виконання лабораторної та самостійної роботи, виробничої практики, а також внесені у в системі Moodle. Порядок поточного-модульного та підсумкового оцінювання знань студентів наведений у Положенні про академічну успішність в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/ze58>. З дисциплін, для яких НП передбачено проведення підсумкового контролю (екзамену) на поточно-модульний контроль виділяється 70 балів, на підсумковий контроль - 30 балів. З дисциплін, для яких підсумковий контроль передбачено у формі заліку, на поточно-модульний контроль виділяється 100 балів. На резервній зустрічі викладач Гнатюк Н.О. продемонструвала ЕГ в системі Moodle методичне наповнення та порядок оцінювання з курсу ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

При реалізації ОП приділяється увага дослідницькій складовій. Викладачі проводять дослідження та мають наукові публікації в контексті змісту навчальних дисциплін. З 2019 р. на КЕтаБЖ виконується НДР «Розробка методологічних підходів і практичного механізму екологічно-збалансованого природокористування у сфері аграрного виробництва» (№ 0108U009772, <https://cutt.ly/pwQjAAN9>). Здобувачі вищої освіти долучаються до НДР, що виконуються згідно госпдоговірних тем кафедри. Зокрема, у 2023 році були залучені студенти Беденко О., 21м-ек, яка входила до складу дослідницької групи з теми «Дослідження алопатичних властивостей рослин видів роду *Lavandula L.* в умовах СФГ Мізецького О.О.» <https://cutt.ly/9wQjA1Jh> та Ружицький В., 21м-ек, Матлаш В., 21м-ек до виконання теми «Дослідження життєвості міських насаджень м. Умань» <https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/dokumenti/zvit-zhittevist-miskih-nasdzhen.pdf>. Результати власних досліджень здобувачі презентують на засіданнях студентського наукового гуртка «Екологія» <https://cutt.ly/qwQjSlBT>, конкурсів наукових робіт, конференцій. Щорічно проводиться Всеукраїнська науково-практична конференція «Екологія – шляхи гармонізації відносин природи та суспільства» <https://cutt.ly/4wQjS1HY>. Перелік наукових праць здобувачів вищої освіти та сертифікати учасників конференцій наведені за посиланням <https://cutt.ly/iwQjDTWm>. Поєднання навчання і досліджень здобувачами ВО під час реалізації ОП відбувається також при написанні курсової та кваліфікаційної робіт, проходженні виробничої практики. На онлайн-зустрічі 6 Балабак О. А., завідувач відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України зазначив, що студенти мають можливість долучитися до проведення наукових досліджень на дослідно-виробничих ділянках у парку «Софіївка», що обладнані сховищами для дотримання правил безпеки, також відзначив їхню активність та бажання працювати. Під час онлайн-зустрічі 4 здобувачі підтвердили участь у виконанні НДР кафедри, діяльності наукового гуртка «Екологія» та проходження виробничої практики. Для мотивації участі здобувачів у науковій роботі в університеті проводять рейтингове оцінювання, що регламентується Положенням про рейтингове оцінювання наукової, громадської, спортивної та культурно-масової діяльності <https://cutt.ly/OwQPOgt4>, за результатами якого призначається переможець у номінації «Кращий студент-науковець».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП періодично оновлюють зміст ОК, що регламентується Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС <https://cutt.ly/twQdDdPu> та Положенням про методичне забезпечення освітнього процесу в УНУС <https://cutt.ly/EwQdFQnb>. Після затвердження нової редакції ОП з врахуванням рекомендацій стейкхолдерів силабуси та робочі програми дисциплін підлягають обов'язковому перегляду. Оновлення змісту ОК НПП відбувається за результатами власних наукових досліджень, проходження курсів підвищення кваліфікації, участі у тренінгах, конференціях. Під час онлайн-зустрічі з НПП Василенко О.В. зазначила, що за результатами міжнародного онлайн-стажування на базі Міжнародного аграрного навчального центру MASHAV «Інноваційна меліорація та технології захисту рослин для екологічно-чистого рослинництва та її вплив на навколишнє середовище» <https://cutt.ly/dwQdLEdo> оновила зміст ОК12 «Екологічно безпечне землекористування», он-лайн курсу «Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії» <https://cutt.ly/NwQdZ4RS> – ОК7 «Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація». Балабак А.В. оновили зміст ОК1 «Глобальні проблеми сучасності» інформацією про негативні наслідки військових дій для навколишнього середовища на території України. Сонько С.П. акцентував увагу на оновленні змісту дисциплін власними науковими дослідженнями, що включені у список рекомендованої літератури робочих програм. Викладачі кафедри пройшли міжнародне стажування на тему: «Інтерактивні технології змішаного навчання при підготовці бакалаврів та магістрів в країнах Європейського союзу та Україні» (м. Люблін, Республіка Польща) <http://surl.li/fpvht>, що дозволило розширили використання інтерактивних методів навчання при викладанні фахових ОК. ЕГ рекомендує доповнити список літератури в РП та методичних рекомендаціях нормативними документами, науковими публікаціями та виданнями опублікованими за останні 5 років (ОК3 Методологія та організація наукових досліджень в галузі, ОК13 Практична підготовка; в ОК14 Підсумкова атестація прикріплені Методичні рекомендації з написання й оформлення кваліфікаційної роботи ОР «Магістр» зі спеціальності 101 «Екологія», у яких відсутні посилання на літературу), а також переглянути дублювання тем в ОК4 Екологічний менеджмент і аудит, ОК 6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК 7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО має досвід міжнародної співпраці та академічної мобільності. УНУС має укладені договори про співпрацю із закордонними університетами, зокрема, з Природничим університетом у м. Вроцлав (Республіка Польща, 2013 р), Університетом прикладних наук (Федеративна Республіка Німеччина, м. Нойбранденбург, 2011 р), Університетом Міссурі (м. Колумбія, США, 2017 р.) та іншими закладами, перелік яких та відповідні договори про співпрацю розміщені на сайті Центру міжнародної освіти та співпраці <https://cutt.ly/6wQzKGQ6>. Також на його сторінці доступною є інформація про міжнародні програми стажування та гранти для здобувачів вищої освіти та НПП <https://cutt.ly/iwQzNpIX>. Студенти мають можливість проходити практичну підготовку та стажування за кордоном, що регламентується Положенням про організацію проведення практики та стажування студентів УНУС за кордоном <https://cutt.ly/mwQzC4tI>, що було реалізовано здобувачами університету на базі фермерського господарства Ulrich Vonn у Німеччині за програмою ZAV <https://cutt.ly/7wQPLgci>. З вересня 2023 студент-магістр Стеценко А. (11м-ек) проходить міжнародне стажування «Fescue Toxicosis and Management», що розроблене університетами Міссурі, Північної Кароліни, Джорджії та Вірджинії для НПП та студентів університетів України. <https://cutt.ly/OwQzOjGS>. В УНУС доступна Програма ЄС Еразмус+, що надає можливість здобувачам та НПП навчатися та проходити стажування в іншій країні <https://cutt.ly/mwQxsona>. Викладачі кафедри ЕтаБЖ пройшли міжнародне стажування на тему: «Інтерактивні технології змішаного навчання при підготовці бакалаврів та магістрів в країнах Європейського союзу та Україні» (м. Люблін, Республіка Польща) <http://surl.li/fpvht>, «Innovative irrigation and plant protection technologies for sustainable crop production and its impact on the Environment» (Ізраїль, 2021) та інші, зі сертифікатами яких можна ознайомитися у профілі викладача на сторінці кафедри <https://cutt.ly/7wQlsfM5>. Кафедра ЕтаБЖ брала участь у міжнародному науковому проєкті 619285-EPP-1-2020-1-FI-EPPKA2-SVNE-JP з темою «Геоінформаційне моделювання типології сільського господарства Черкаської області з метою розробки стійких до змін клімату агроєкосистем» <https://cutt.ly/YwQk5Lgm>, <https://cutt.ly/ewQk6s63> Під час спілкування з адміністративним персоналом, НПП та здобувачами ВО було встановлено, що вони проінформовані про можливості академічної мобільності, перспективи участі у програмах міжнародного обміну та міжнародних проєктах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою є: 1. Залучення здобувачів до виконання наукових досліджень в рамках науково-дослідних тем кафедри: Беденко О., 21м-ек входила до складу дослідницької групи з теми «Дослідження алелопатичних властивостей рослин видів роду *Lavandula L.* в умовах СФГ Мізецького О.О.» та Ружицький В., 21м-ек, Маглаш В., 21м-ек - «Дослідження життєвості міських насаджень м. Умань»; 2. Активна участь НПП, що викладають на ОП та здобувачів вищої освіти у програмах міжнародного стажування. Зокрема, студент-магістр Стеценко А. групи 11м-ек проходить міжнародне стажування «Fescue Toxicosis and Management», інші здобувачі університету проходять практичну підготовку на базі фермерського господарства Ulrich Bonn у Німеччині за програмою ZAV.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкими сторонами є: 1. У НП денної форми навчання передбачені лише лабораторні роботи, проте у РП зустрічаються теми, що відповідають практичному виду роботи. У НП заочної форми – навпаки, передбачені лише практичні, але вивчаються теми з використанням лабораторного обладнання. ЕГ рекомендує гаранту та декану факультету переглянути види аудиторних занять та включити до НП 2024р і РП дисциплін денної та заочної форм як практичні, так і лабораторні роботи. 2. Інформація про порядок та критерії оцінювання за різні види роботи у межах окремих ОК не наводиться у РП, але зазначена у методичних рекомендаціях та внесені у системі Moodle. Відмічено наявність РП та методичних рекомендацій із застарілими списками літературних джерел (ОК3 Методологія та організація наукових досліджень в галузі, ОК13 Практична підготовка; в ОК14 Підсумкова атестація прикріплені Методичні рекомендації з написання й оформлення кваліфікаційної роботи ОР «Магістр» зі спеціальності 101 «Екологія», у яких відсутні посилання на літературу). ЕГ рекомендує НПП в термін до 2024 р. оновити їхню наповнюваність.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню цілей і програмних результатів ОП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. ЕГ відзначає повну відповідність ОП за підкритеріями 4.3, 4.5. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Мають місце незначні недоліки у реалізації підкритеріїв 4.1, 4.2, 4.4. В навчальному плані денної форми відсутні практичні роботи, заочної – лабораторні. В окремих РП наявні не оновлені списки рекомендованої літератури, дублювання тематики, шкала оцінювання результатів навчання не включає інформації про бали за різні види роботи у межах тем. ЕГ вважає, що виявлені недоліки не мають суттєвого впливу на якість ОП, а запропонована траєкторія їх усунення є цілком досяжною, тому ЕГ дійшла висновку про загальну відповідність за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

В УНУС форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу <https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg> Положенням про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/НОМ6> Положенням про академічну успішність в Уманському НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/ze58> та Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>). В університеті розроблено комплексну систему виставлення балів та чітких критеріїв оцінювання, які зрозумілі для студентів і сприяють розвитку в них власної оцінної діяльності. Формами контрольних заходів є заліки / диференційовані заліки, семестрові екзамени, що відображено в ОП, навчальних планах та робочих програмах / та силабусах. Для перевірки досягнення ПРН передбачено поточний і підсумковий контроль. Одним із видів контролю є ректорський контроль, який проводиться з дисциплін, які були вивчені в попередньому семестрі за освітньою програмою для перевірки залишкових знань студентів. ПРН оцінюються в результаті контрольних заходів, які включають принципи: об'єктивності; використання чітких й оприлюднених критеріїв виставлення оцінок; здійснення адміністративних перевірок точності проведення виписаних процедур. В умовах дистанційного та змішаного навчання поточний та семестровий контроль здійснюється з використанням платформи Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/>, що дає змогу частково автоматизувати процес перевірки знань з ОК. Доц. кафедри Гнатюк Н.О. продемонструвала ЕГ на резервній зустрічі використання платформи Moodle для навчання та контролю рівня знань студентів цієї ОП. В університеті застосовують 100 бальну шкалу оцінювання. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання в УНУС є загальнодоступною і знаходиться на офіційному сайті (графік навчального процесу, навчальний план, розклад занять, силабус). ЕГ звернула увагу на відсутність у РП та силабусах критеріїв оцінювання та розподілу балів в межах теми за різні види виконуваної роботи. Під час зустрічей було з'ясовано, що цю інформацію викладачі доводять здобувачам на першому занятті з відповідної дисципліни та зазначають у методичних рекомендаціях для виконання лабораторної та самостійної роботи, виробничої практики, а також вносять у систему Moodle. Підсумкова атестація проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Гарант ОП є головою ЕК. Критерії оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційних магістерських робіт наведено у методичних вказівках <https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/metodichki/mv-101-1.pdf>.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

За спеціальністю 101 «Екологія» для другого (магістерського) рівня освіти Стандарт вищої освіти затверджено 04.10.2018 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-magistr.pdf>. Відповідно до Стандарту, атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Тому атестація здобувачів вищої освіти регламентується Положеннями: «Про атестацію здобувачів вищої освіти у формі публічного захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи в УНУС» <https://cutt.ly/cwQRHoFS>, «Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в УНУС» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/xOoc>, «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>. Завершується навчальний процес та атестація видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня «Магістр» із присвоєнням кваліфікації магістр з екології. Кваліфікаційні роботи знаходять у відкритому доступі на сайті відділу моніторингу якості освіти УНУС.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів у ЗВО регламентується в УНУС наступними документами: 1. Положенням про організацію освітнього процесу в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg> 2. Положенням про академічну успішність в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/ze58> 3. Положенням про порядок проведення моніторингу та контролю якості освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/НОМ6> 4. Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT> Всі документи, що регламентують процедуру проведення контрольних заходів в Уманському НУС, доступні для здобувачів вищої освіти та викладачів за посиланням: <https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html>. Щодо критеріїв оцінювання окремих ОК, практик, курсової та кваліфікаційної роботи, то інформація наведена в силабусах та робочих програмах дисциплін. ЕГ під час зустрічі із здобувачами вищої освіти з'ясувала, що рівень їх поінформованості щодо контрольних заходів і критеріїв оцінювання знань є достатнім. Складання підсумкового контролю, ліквідація академічної заборгованості відбувається за складним ЗВО розкладом, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами. Розклад в УНУС заздалегідь розміщується в системі АСУ та мобільному додатку МКР. В Університеті розроблено Антикорупційну програму УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/about/antikorupczijna-diyalnist/>. Дії відповідальних осіб щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів прописані у «Методичних рекомендаціях щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів», затверджених Національним агентством з питань запобігання корупції. ЕГ переконалась, що запобіганню та врегулюванню конфлікту інтересів сприяє Студентська рада Університету (голова Олійник Сніжана), яка захищає права та інтереси здобувачів вищої освіти, а також студентська рада факультету (голова Беденко Оксана). Головою апеляційної комісії в УНУС призначається проректор з науково-педагогічної роботи, який відповідає за організацію роботи апеляційної комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд апеляційних заяв щодо результатів. Членами комісії є: гарант ОП; НПП кафедри, який не брав участі в проведенні даного семестрового контролю, представник ради студентського самоврядування. Здобувачі, які навчаються за ОП, та представники органів студентського самоврядування розповідали про можливість письмового звернення до декана факультету з такого питання усно або анонімно за допомогою «Скриньки довіри». Незалежність оцінювання під час іспитів досягається залученням другого екзаменатора. Випадків конфліктів інтересів щодо об'єктивності оцінювання екзаменаторів за цією ОП зафіксовано не було. Процедuru повторного вивчення ОК визначено в Положенні про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/НОМ6>. ЕГ під час спілкування зі здобувачами встановила, що за даною ОП випадків повторного вивчення окремих ОК не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В УНУС основними документами, що визначають політику, стандарти і процедуру дотримання академічної доброчесності є: Кодекс академічної доброчесності Уманського НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>; Антикорупційна програма Уманського НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/PK23> Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності Уманського НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/L597> Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/DiiS>. Викладачі та здобувачі ОП під час зустрічей підтвердили достатню обізнаність та розуміння політики, стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності. В 2022 році студентка 21м-ек

групи Сорока Я. В. отримала перше місце в загальноуніверситетському конкурсі на тему: «Роздуми про академічну доброчесність» <http://surl.li/lq9qe>. Всю необхідну інформацію студенти отримують від гаранта ОП/завідувача кафедри, НПП, наукових керівників кваліфікаційних робіт. Для протидії порушенням академічної доброчесності в УНУС використовується спеціалізоване ПЗ для виявлення плагіату при перевірці кваліфікаційних робіт <https://unicheck.com/uk-ua>, за допомогою якого здобувачі та НПП можуть перевірити на оригінальність тексту і курсові або наукові роботи, звіти з практики. УНУС має укладений офіційний договір про співпрацю з сервісом антиплагіату (ЗАПИТ 3). Перевірку курсових робіт та інших матеріалів здійснюють також здобувачі та НПП за допомогою безкоштовних комп'ютерних програм перевірки тексту на унікальність <https://mon.udau.edu.ua/assets/files/akademichna-dobrochesnist/samoperevirka-na-plagiat.pdf>. Під час зустрічі із здобувачами встановлено, що курсові роботи перевіряються на запозичення здобувачем та його науковим керівником за бажанням, самостійно із застосуванням безплатного програмного забезпечення. На думку ЕГ, така практика дозволяє покращити навички дотримання правил академічної доброчесності, хоча не забезпечує єдиного підходу. Питання дотримання академічної доброчесності розглядалися на відкритій лекції «Академічна доброчесність – обов'язкова умова сучасної освіти» (<https://www.udau.edu.ua/ua/news/akademichna-dobrochesnist-obovyazkova-umova-suchasnoi-osviti.html>). Розроблена презентація «Академічна доброчесність» https://mon.udau.edu.ua/assets/files/akademichna-dobrochesnist/akademichna-dobrochesnist_unus.pdf. Розроблена аналітична записка «Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності» <https://cutt.ly/wwQR77Th> Висвітлені на сайті УНУС «Безкоштовні онлайн-сервіси для самоперевірки на плагіат» <https://cutt.ly/CwQR5xog>. Випадків виявлення академічної недоброчесності за даною ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами та позитивними практиками у контексті критерію 5 ОП, що акредитується є: 1. Учасники освітнього процесу ознайомлені із правилами та формами проведення контрольних заходів, а також критеріями оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти. 2. Студенти та НПП ознайомлені із процедурами вирішення конфліктних ситуацій; також в УНУС запроваджено систему популяризації та дотримання академічної доброчесності, з якою добре обізнані учасники освітнього процесу. 3. Позитивною практикою є розроблена презентація «Академічна доброчесність» та аналітична записка «Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Інформація про порядок та критерії оцінювання за різні види роботи у межах окремих ОК не наводиться у РП, але зазначена у методичних рекомендаціях та внесена у систему Moodle. ЕГ рекомендує НПП протягом року доповнити цією інформацією РП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Система організації контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та політика академічної доброчесності загалом відповідає вимогам Критерію 5. Форма атестації відповідає вимогам чинного стандарту ВО за підкритерієм 5.2. Система організації контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти загалом відповідає вимогам підкритерію 5.3. Наявні незначні зауваження ЕГ щодо підкритеріїв 5.1 та 5.4, згідно яких ЕГ рекомендовано протягом 2023/2024 н.р. доповнити РП інформацією про порядок та критерії оцінювання за різні види роботи у межах окремих ОК, що зазначена у методичних рекомендаціях та внесена у систему Moodle, а також розробити єдиний механізм перевірки на плагіат курсових робіт.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз табл. 2 Зведена інформація про викладачів засвідчив відповідність академічної та/або професійної кваліфікації НПП освітнім компонентам, які вони забезпечують. Підтвердженням є наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, атестати про вчені звання, наукова та професійна діяльність у відповідній сфері. Виходячи з наведеної інформації про досвід роботи, наукові публікації, патенти на винаходи, підручники, навчальні посібники, методичні розробки можна стверджувати, що викладачі спроможні забезпечити реалізацію ОП та досягнення ПРН оскільки мають високі або достатні показники досягнень у професійній діяльності (виконується від 5 до 8 пунктів активності) згідно з п.36-38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. До реалізації ОП залучено 8 осіб: з них 1 доктор наук, професор (12,5%), 7 кандидатів наук, доцентів (87,5%), з яких 25% становлять чоловіки та 75% - жінки. До наукового керівництва кваліфікаційними роботами бакалаврів залучаються виключно викладачі з науковим ступенем. НПП мають публікації у виданнях, включених до наукометричної бази Scopus (Сонько С.П., Пітель Н.Я., Василенко О.В.) та Web of Science Core Collection (87,5% викладачів від загальної кількості: Сонько С.П., Пітель Н.Я., Василенко О.В., Балабак А.В., Комісаренко Н.О. та ін.). Викладачі беруть активну участь у діяльності професійних та громадських об'єднань за спеціальністю 101 Екологія, зокрема: Сонько С.П. член громадської організації «Третій став», що займається охороною навколишнього середовища, боротьбою з браконьєрством та має посвідчення інспектора з охорони довкілля Черкаської області (посвідчення №224); Гурський І.М., Балабак А.В., Василенко О.В. та ін. є членами Громадської організації Українська екологічна асоціація «Зелений світ»; Гнатюк Н.О. - член Міжнародної громадської організації «Міжнародна асоціація екологів університетів». Під час онлайн-зустрічі НПП підтвердили участь у різних програмах Міжнародного стажування для свого професійного розвитку. ЕГ дійшла висновку, що академічна та/або професійна кваліфікація НПП, що забезпечують реалізацію ОП забезпечує досягнення визначених програмою цілей та ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів прозорі і регламентуються Положенням про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників УНУС <http://surl.li/lqqsq>, Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників УНУС [https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-poryadok-obrannya-ta-prijnyattya-na-robotu-npp\(1\).pdf](https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-poryadok-obrannya-ta-prijnyattya-na-robotu-npp(1).pdf). Заяви про участь у конкурсі мають право подавати особи, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також ті, що мають ступінь магістра (спеціаліста) і за своїм рівнем кваліфікації та професійними якостями відповідати вимогам, установленим до НПП чинним законодавством України, ліцензійними умовами надання освітніх послуг. Створюється конкурсна комісія, що визначає відповідність претендентів вимогам конкурсного відбору на відповідні посади НПП. Кандидатури претендентів для обрання на посаду професора, доцента, старшого викладача, викладача та асистента обговорюються на засіданні зборів НПП кафедри. Наступним етапом є застосування процедури прямого таємного голосування, що вважається дійсним за участі не менше 2/3 членів кафедри. Рішення зборів НПП кафедри щодо кандидатур претендентів для обрання на посаду доцента кафедри, а також протоколи лічильної комісії затверджуються на засіданні та передаються на розгляд Вченої ради Університету. Відповідно до чинного законодавства з НПП після проведення конкурсу укладається контракт строком від одного до п'яти років. Під час онлайн-зустрічі НПП підтвердили зрозумілість та прозорість процедури конкурсного відбору, зокрема викладач Комісаренко Н.О. зазначила, що основним критерієм відбору на посаду є рівень педагогічної майстерності, який оцінюється шляхом проведення відкритих занять, враховується наукові досягнення, науково-педагогічний стаж роботи. Пітель Н.Я. зазначила, що при розподілі навчального навантаження обов'язково враховується наявність публікацій, що дозволяють підтвердити відповідність ОК.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до освітнього процесу підтверджено на онлайн-зустрічі 6, де були присутні наступні роботодавці: Заїменко Н. В., директор Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України Красовський Є. Ю., голова Уманського міськрайонного центру Всеукраїнської громадської організації «Клуб органічного землеробства», Середюк В. А., співробітник ТОВ «Центр практичної екології», Балабак О. А., завідувач відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України. Роботодавці зазначили, що надавали свої рекомендації до змісту ОП Екологія, зокрема Красовський Є.Ю. запропонував ввести до переліку вибіркових компонент дисциплін «Біоорганічне виробництво», Заїменко Н.В. «Створення стійких біоценозів у промислових зонах», «Озеленення урбанізованих територій» (зазначено у рецензії на ОП), Середюк В.А. запропонувала більше уваги приділити характеристиці екологічних наслідків військових дій на території України. Згідно наданих документів (ЗАПИТ 2) пропозиції роботодавців були враховані завдяки розширенню переліку ВК та введення відповідних тем до змісту ОК6 Системний аналіз якості навколишнього середовища, ОК7 Екологічні інспектування, стандартизація та сертифікація, ОК11 Комплексне управління територією. Наведені установи виступають базами практик для здобувачів вищої освіти та забезпечують можливість проведення спільних науково-дослідних робіт. Здобувачі ВО підтвердили факт проходження практик Національному дендрологічному парку «Софіївка» НАН України.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіонали-практики та експерти в галузі екології залучаються до освітнього процесу шляхом проведення відкритих лекцій та консультування здобувачів ВО при написанні курсових і кваліфікаційних робіт. Красовський Є. Ю. голова Уманського міськрайонного центру Всеукраїнської громадської організації «Клуб органічного землеробства» прочитав відкриту лекцію про використання біопрепаратів в сільськогосподарському виробництві на тему «Пробіотехнологія – здорова земля, здорові рослини, здорові люди» <https://cutt.ly/wwQj5wr8>. Під час онлайн-зустрічі 6 Балабак О. А., завідувач відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України зазначив, що консультує здобувачів вищої освіти під час проведення виробничої практики та написання кваліфікаційних робіт, також викладає дисципліни на першому (бакалаврському) рівні спеціальності 101 Екологія. ЕГ рекомендує розширити практику залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

УНУС сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації (не менше як 1 раз на 5 років), стажування, он-лайн курси, конференції, у т.ч. закордонні. Підвищення професійного розвитку реалізується за рахунок обов'язкового стажування НПП у провідних науково-дослідних установах, ЗВО, що регламентується Колективним договором між трудовим колективом та адміністрацією УНУС на 2023–2025 рр. <https://www.udau.edu.ua/ua/file/O2zP>, <https://www.udau.edu.ua/ua/file/j1fC>, Положенням про підвищення кваліфікації та стажування НПП <https://cutt.ly/1wQkl7HO>, Порядком визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічними і педагогічними працівниками вченими радами факультетів та педагогічними радами коледжів в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/xMof>. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації НПП устанавлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС (один кредит ЄКТС становить 30 годин) за накопичувальною системою, що протягом п'яти років не може бути меншим ніж 6 кр. ЄКТС. НПП, що задіяні в реалізації ОП мають підвищення кваліфікації не лише в Україні, але і за кордоном на підставі договорів, укладених з іноземними партнерами. Викладачі кафедри пройшли міжнародне стажування на тему: «Інтерактивні технології змішаного навчання при підготовці бакалаврів та магістрів в країнах Європейського союзу та Україні» (м. Люблін, Республіка Польща) <http://surl.li/fpvht>, «Innovative irrigation and plant protection technologies for sustainable crop production and its impact on the Environment» (Ізраїль, 2021) та інші, зі сертифікатами яких можна ознайомитися у профілі викладача на сторінці кафедри <https://cutt.ly/7wQlsfM5>. У ЗВО функціонує система моніторингу рівня професіоналізму через проведення рейтингового оцінювання відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП Уманського НУС <https://cutt.ly/TwQlgZDO>. Критерії оцінювання включають норми бальної оцінки викладача за вид досягнутої методичної, наукової та організаційної роботи. Результати рейтингу оприлюднюються на сайті університету <https://cutt.ly/bwQlbuLl>. Викладач кафедри ЕтаБЖ Сонько С.П. д. геогр. н., проф. у 2022-2023 навчальному році займав у рейтингу 3 місце серед 245 НПП, у 2021-2022 році – 2 місце серед 213 НПП. Відділ моніторингу якості освіти УНУС розміщує на сайті інформацію про програми підвищення кваліфікації та стажування НПП <https://cutt.ly/gwQlsfBo>, а також щорічно затверджує та проводить заходи для підвищення викладацької майстерності <https://cutt.ly/CwQlGCgr>. Під час проведення зустрічі з НПП та адміністративним персоналом підтверджено, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності в ЗВО стимулюється через матеріальне та моральне заохочення. За результатами рейтингової оцінки НПП, що проводиться згідно Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП Уманського НУС <https://cutt.ly/TwQlgZDO> відбувається преміювання НПП за підсумками року в межах фонду оплати праці Положення про надання щорічної грошової винагороди НПП УНУС <https://cutt.ly/pwQl16iR>. Виплата щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам здійснюється в межах фонду заробітної плати і не може перевищувати одного посадового окладу (ставки заробітної плати) передбачених кошторисом університету. Колективним договором між трудовим колективом та адміністрацією УНУС на 2023–2025 рр. <https://www.udau.edu.ua/ua/file/O2zP> передбачено преміюються за захист докторської або кандидатської дисертації, опублікування монографій, посібників та статей у виданнях, що цитуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, підготовка та успішне проведення акредитаційної експертизи освітніх програм для гарантів тощо. Моральне заохочення відбувається шляхом нагородження грамотами, подяками з нагоди професійних свят і пам'ятних дат. На зустрічі головний бухгалтер Лиса Н.В. зазначила, що у 2022 році у зв'язку зі зменшенням фінансування ЗВО було призупинено виплату премій та запевнила, що до початку військової агресії премії сплачувалися. Під час відеозустрічі НПП підтвердити функціонування системи морального та матеріального заохочення викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивними практиками у УНУС є: 1. Матеріальне стимулювання роботи гарантів у рік проходження акредитації ОП. 2. Стимулювання викладацької майстерності через преміюються за захист докторської або кандидатської дисертації, опублікування монографій, посібників та статей у виданнях, внесених до науково метричних баз.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною реалізації ОП є невисокий рівень залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. ЕГ рекомендує гаранту ОП розширювати таку практику з поточного навчального року для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ відзначає повну відповідність ОП за підкритеріями 6.1-6.3, 6.5, 6.6. Роботодавці та фахівці-практики залучені до організації освітнього процесу. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та практикує стимулювання їхньої викладацької майстерності. Має місце часткова відповідність за підкритеріями 6.4, що пов'язана з не високим рівнем залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. ЕГ констатує загальну відповідність Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ під час зустрічі у Zoom та на відеозаписах і презентаціях ознайомила із матеріально-технічною базою університету, яка включає десять навчальних корпусів, навчально-культурний центр, інформаційно-обчислювальний центр, наукову бібліотеку, 23 науково-дослідних лабораторій, навчально-виробничий відділ, спортивний комплекс, п'ять гуртожитків, кабінет долікарської допомоги та кафе. Загалом територія університету кампусного типу із пропускною системою. Всі корпуси та гуртожитки обладнані пандусами. Особливо важливою є наявність бомбосховищ на 2990 осіб та пункту незламності на 50 осіб, обладнаних доступом до Інтернету, водою, аптечками. Кафедра ЕтаБЖ має необхідні для досягнення цілей і ПРН ОП аудиторії і навчально-наукову лабораторію «Екологічної конверсії», обладнані відповідним обладнанням. Також в університеті функціонують лабораторії екологічного моніторингу в агросфері, агроекології польових культур, біорізноманіття живих систем, що дозволяють проводити дослідження будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження. Забезпечує постійний доступ до наукових робіт НПП та студентів електронний репозитарій УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/news/repozitarij-umanskogo-nus.html>, бібліотека УНУС <https://library.udau.edu.ua/>. Здобувачі, які потребують гуртожиток, можуть у ньому поселитися (місячна вартість становить 800 грн, Інтернет безкоштовний). Загалом стан гуртожитків ЕГ вважає задовільним. Наукова бібліотека УНУС <https://library.udau.edu.ua/fondi-ta-kolekcii.html> з фондом майже 300 тис. примірників є потужним матеріальним та цифровим ресурсом, який забезпечує освітній процес усім необхідним, надає доступ до баз Web of Science та Scopus. На онлайн зустрічі директор бібліотеки продемонструвала ЕГ наявність 4 фахових видань категорії «Б» зі спеціальності 101 Екологія: Екологічний вісник, Український ботанічний журнал, Карантин і захист рослин, Вісник аграрної науки. Університет має належне програмне забезпечення (ПЗ), яке дає можливість проводити заняття дистанційно та у звичайному режимі. ЕГ встановлено, а також підтверджено головним бухгалтером інформація про те, що фінансові ресурси є достатніми та задовольняють досягнення цілей і ПРН ОП. Отже, ЕГ вважає, що продемонстровані матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення відповідають цілям та ПР навчання, а наявна інфраструктура, навчально-методичне забезпечення, обладнання і ПЗ у цілому є достатніми для реалізації освітнього процесу за цією ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ встановлено, що доступ як викладачів так і здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів в університеті є безоплатним. В УНУС засобами Наукової бібліотеки надається вільний доступ до можливостей

«Центру учбової літератури» ЦУЛ, який має виокремлену категорію «природничі та технічні науки»; баз даних Web of Science та Scopus <https://library.udau.edu.ua/resursi/testovij-dostup.html>; інших ресурсів університету <https://library.udau.edu.ua/fondi-ta-kolekcii/periodichni-vidannya.html>. У корпусах університету, в яких проводяться заняття, бібліотеці і гуртожитках наявний вільний та безкоштовний доступ до Інтернету через WiFi. Отже, ЗВО забезпечує вільний та безоплатний доступ НПП та здобувачів до необхідної в межах ОП інфраструктури та інформаційних ресурсів, що підтверджено під час зустрічей з учасниками освітнього процесу – гарантом, НПП, здобувачами, представниками студентського самоврядування. В університеті функціонує «Автоматизована система управління навчальним закладом», що забезпечує всі необхідні процеси управління, навчання та розміщення інформації в єдиному інформаційному просторі й надає доступ до електронного розкладу занять <http://mkr.udau.edu.ua/> навчальних планів тощо.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

При огляді матеріально-технічної бази УНУС, ЕГ встановила, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів та НПП, а також дозволяє задовольнити їх потреби та інтереси. Проведені зустрічі зі здобувачами, викладачами та представниками сервісних служб надали ЕГ переконливу інформацію про належний і безпечний рівень необхідних умов для ефективної організації навчального процесу. Зокрема, безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти і НПП була підтверджена під час бесіди із представником відділу охорони праці. Навчальні приміщення відповідають усім необхідним нормам, у тому числі й вимогам правил пожежної безпеки, вогнегасники перезаряджені у встановлені терміни, на дошках розміщено плани евакуації під час пожеж. В університеті наявне належним чином облаштоване укриття майже на 3 тис. осіб та пункт незламності на 50 осіб, яким учасники освітнього процесу можуть скористатися при оголошенні повітряної тривоги. Добре облаштована аудиторія 42 для проведення занять з БЖД та ЦО. Здобувачі ознайомлені з правилами поведінки при звучанні сигналів повітряної тривоги. Проведені для ЕГ онлайн-трансляції та надані представниками ОП відеоматеріали підтверджують наведену вище інформацію. Кабінет долікарської допомоги розташований у головному корпусі ЗВО <https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-dlya-studentiv/medichne-zabezpechennya.html>. Також ЕГ засвідчує високий рівень підтримки психічного здоров'я здобувачів, яким опікується Психологічна служба <https://www.udau.edu.ua/ua/departments/viddili/psixologichna-sluzhba-universitetu/>. В університеті активно функціонує Центр культури і виховання студентів <https://culture.udau.edu.ua/ua/centr-kulturi-i-vihovannya.html>, до складу якого входять 15 творчих колективів, з них – 7 удостоєні почесного звання «народний». Активна увага приділяється також в університеті розвитку фізичного здоров'я студентів. В УНУС діє близько шести спортивних секцій. Потреби та інтереси здобувачів задовольняються шляхом координації взаємодії структур університету з профспілковим комітетом, студентським самоврядуванням, кураторами академічних груп, радою студентського містечка, центром працевлаштування. Її ефективність було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами, гарантом, а також при безпосередньому спілкуванні з представником психологічної служби університету (п. Валентина Мазуренко). У гуртожитках наявні умови для комфортного та безпечного проживання. Отже, ЕГ підтверджує, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів та дозволяє задовольнити їх потреби й інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ на зустрічах із здобувачами ВО та представниками студентського самоврядування встановила, що в університеті і на даній ОП притаманна студентоцентрованість, а здобувачі беруть участь активну участь у житті УНУС. Деканат, кафедра ЕтаБЖ та інші структури забезпечують їм освітню, організаційну, інформаційну та соціальну підтримку, а також враховують їх інтереси при прийнятті рішень. Здобувачі цієї ОП мають відкриті взаємовідносини із менеджментом університету, деканом факультету, деканатом, гарантом ОП та куратором групи. З ними налагоджена якісна комунікація, у тому числі через месенджери Viber, Telegram, офіційний сайт ЗВО <https://www.udau.edu.ua/>, соціальні мережі Facebook, Instagram, Youtube. З метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків та захисту їх прав в університеті функціонує Наукове товариство студентів (<https://science.udau.edu.ua/ua/naukove-tovarisstvo-studentiv-ta-aspirantiv.html>). Навчальний процес в УНУС відбувається у 10 корпусах з обладнаними аудиторіями, навчально-методичними та лабораторними кабінетами, комп'ютерними класами. На всій території університету є інтернет-доступ, зокрема WiFi <https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-dlya-studentiv/umovi-dlya-navchannya.html> та електронні каталоги бібліотеки <https://library.udau.edu.ua/resursi/elektronnij-katalog.html>. Студентам надається консультативна підтримка з метою реалізації індивідуальної освітньої траєкторії через проведення семінарів, «круглих столів»; надання консультацій психологічною та юридичною службами університету; взаємодією із дирекцією студентського містечка <https://www.udau.edu.ua/ua/about/studentske-mistechko/>. В університеті впроваджується програма з поетапного пристосування навчальних приміщень для студентів з особливими потребами <https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-dlya-studentiv/mozhливosti-dlya-studentiv-z-osoblivimi-potrebami.html>. Студенти, які належать до пільгових категорій отримують соціальну стипендію, мають можливість пільгового харчування, а також отримують пільгові путівки для оздоровлення і безкоштовні квитки на культурно-просвітницькі заходи. В університеті працюють центр доуніверситетської підготовки та професійно-кар'єрної орієнтації, діє система, яка допомагає кар'єрному старту молодому фахівцю <https://work.udau.edu.ua/>.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ встановлено, що за ОП на поточний момент особи з особливими потребами не навчаються. Хоча у ЗВО є все необхідне для забезпечення їх прав і освітніх можливостей. Зокрема, повністю доступними для таких студентів є корпуси, спортивний комплекс, Навчально-культурний центр, лабораторія по переробці зерна, а також усі гуртожитки. Особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам студентства в визначений відповідний порядок супроводу <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2019/edu/poryadok-suprovodu.pdf>. Постійно деканатом та представниками студентського самоврядування факультету визначається група осіб, що потребує допомоги. Для такої категорії студентів є можливість навчатися за індивідуальним графіком і дистанційно. Вся інформація для осіб з особливими потребами доступна на сайті Уманського НУС <https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-dlya-studentiv/mozhливosti-dlya-studentiv-z-osoblivimi-potrebami.html>. Таким чином, ЕГ пересвідчилася в тому, що особам з особливими потребами у ЗВО створено належні умови для реалізації права на освіту.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час онлайн зустрічей НПП і здобувачі підтвердили, що в процесі реалізації ОП конфліктних ситуацій не виникало, а на кафедрі ЕтаБЖ панує атмосфера доброзичливості та партнерства. Проте на випадок виникнення таких ситуацій, вони вирішуватимуться спочатку на рівні кафедри, завідувача кафедри, далі – декана і заступників декана, вченої ради факультету. Саму процедуру звернення здобувачів щодо фактів корупції, прописані у Положенні про уповноважену особу з питань запобігання та встановлення виявлення корупції в УНУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/u2ZD>. За період дії ОП фактів вчинення корупційних правопорушень не зафіксовано. Вирішення конфліктних ситуацій, що пов'язані з сексуальними домаганнями регулюється відповідно до Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням та дискримінації в <https://www.udau.edu.ua/ua/file/HrJo>. Проте, ЕГ відзначає відсутність унормованої процедури протидії булінгу та іншим дискримінаційним проявам (мобінгу, харасменту тощо). Серед нормативних документів наявний лише Наказ №01-05/32 від 17.02.2020 «Про комісію з питань запобігання булінгу в Уманському НУС» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/qQR9>, без зазначеної додаткової інформації щодо діяльності в цьому напрямі.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною ОП Екологія в УНУС є добре розвинена матеріально-технічна база, яка постійно оновлюється (новий фотометр та інше). Здобувачам ВО доступні унікальні можливості навчання у різноманітних лабораторіях біорізноманіття, дослідження ґрунтів, агросфери, агрохімії, колекції культур, гербарій, наукова бібліотека, яка не лише забезпечує освітній процес усім необхідним, але й надає вільний доступ до різноманітних ресурсів, включаючи наукометричні бази Web of Science та Scopus, ігровий куток. На випадок повітряної тривоги здобувачам доступне якісно облаштовані укриття майже на 3 тис осіб та пункт незламності на 50 осіб. Позитивною практикою є забезпечення всебічної підтримки здобувачів і НПП різноманітними службами університету (охорони праці, психологічна, Центр Культури і виховання, міжнародної освіти іта співпраці тощо). Також в університеті з метою забезпечення захисту прав ЗВО функціонує Наукове товариство студентів. Здобувачам з особливими потребами у ЗВО створено належні умови для реалізації права на освіту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною визначено відсутність на рівні ЗВО нормативної процедури протидії певним дискримінаційним проявам (булінгу, мобінгу, харасменту). Також потребує покращення та оновлення комп'ютерна техніка. ЕГ рекомендує відповідальним структурним підрозділам в термін до закінчення 2023/2024 н.р. розробити конкретний алгоритм та провести заходи протидії вищезазначеним дискримінаціям.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла висновку про загальну відповідність Критерію 7. Щодо підкритеріїв 7.1 та 7.2 встановлено наявність хорошого матеріально-технічного і програмного забезпечення для успішної реалізації ОП. В унікальних лабораторіях та аудиторіях наявне необхідне для здійснення освітнього процесу обладнання. Здобувачам доступні різноманітні навчальні центри, комплекси, наукова бібліотека, яка не лише забезпечує освітній процес усім необхідним, але й надає вільний доступ до різноманітних ресурсів та наукометричних баз Web of Science та Scopus. ЗВО забезпечує вільний та безоплатний доступ НПП та здобувачів до необхідної в межах ОП інфраструктури та інформаційних ресурсів. Щодо підкритеріїв 7.3 та 7.4 встановлено, що освітнє середовище є безпечним і дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів в період війни. Наявні якісно облаштовані укриття на випадок повітряної тривоги майже на 3 тис осіб та пункт незламності. Для здобувачів та НПП здійснюється підтримка практикуючим психологом. У ЗВО створено Навчально-культурний центр та центр культури і виховання. В університеті працюють центр професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки, та практикуючий психолог. На високому професійному рівні діє система, яка допомагає кар'єрному старту молодому фахівцю. Щодо підкритерію 7.5 ЕГ з'ясовано, що особам з особливими потребами у ЗВО створено належні умови для реалізації права на освіту. Слабка сторона, що виявлена у підкритерії 7.6 і стосується часткової неунормованості протидії окремим дискримінаційним проявам суттєво не впливає на загальну відповідність даного критерію, тому ЕГ визначає Критерій 7 за рівнем відповідності В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ході проведення акредитаційної експертизи ЕГ було встановлено, що в Уманському НУС послідовно дотримуються визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП Екологія другого освітнього рівня. Ці процеси забезпечуються рядом внутрішніх нормативних документів. До них належать: Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми <https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>, Положення про організацію освітнього процесу <https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>, Положення про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти <https://www.udau.edu.ua/ua/file/HOM6>, Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти <https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>, Положення про гаранта освітньої програми в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/file/19JF>. Вони містять доступну для всіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів інформацію, що стосується його реалізації та вдосконалення. Управління освітньою програмою здійснюється на адміністративному та академічному рівнях. До першого рівня залучений деканат до іншого - гарант ОП. Відповідно до календарного плану-графіка, наведеного у Положенні про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти перегляд ОП та її оновлення (за необхідності) здійснюється щороку за чітко визначеною процедурою у відповідні терміни. Останні зміни в ОП відбулися у 2023 році. Вони стосувалися збільшення кількості кредитів на вибіркові дисципліни відповідно до побажань здобувачів збільшення терміну дії ОП внаслідок зміни термінів проведення вступної кампанії, модифікації складу робочої групи та зміни каталогу ВК за рекомендаціями роботодавців Заїменко Н.В. та Красовського Є.Ю.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ході акредитаційної експертизи було виявлено, що здобувачі належним чином залучаються до перегляду ОП Екологія. На запит ЕГ було надано витяги з протоколів засідань кафедри ЕтаБЖ, що підтверджують безпосередню участь здобувачів в обговоренні ОП. Так, відповідно до витягу з протоколу №4 від 10.11.2022 здобувачі висловлювали пропозицію збільшити обсяг кредитів на вивчення вибіркового дисциплін, що було враховано в ОП редакції 2023 р. Згідно з витягом протоколу №7 від 23.02.2023 здобувачкою Беденко О.В. було запропоновано вести теми, що пов'язані з тематикою цивільного захисту до дисципліни «Глобальні проблеми сучасності» у зв'язку з військовими діями в Україні. Вищенаведені пропозиції були розглянуті та враховані робочою групою. Окрім цього відділом моніторингу якості освіти регулярно двічі на рік проводяться опитування щодо рівня якості викладання дисциплін, рівня організації дистанційного навчання та загального рівня задоволеності якістю освітнього процесу <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html> Усі результати опрацьовують фахівці відділу та представляють у вигляді звітів <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/zvitnist-po-anketuvannyu.html> Також, на запит ЕГ були надані результати моніторингу безпосередньо за даною ОП (ЗАПИТ 8). Результати вказують на високий рівень задоволеності якістю освітнього процесу. Факти залученості здобувачів до проходження опитувань та участі у розширених засіданнях кафедри було підтверджено особисто під час онлайн-зустрічі з ЕГ. Експертна група відзначає активну роль органів студентського самоврядування у забезпеченні якості ОП та освітнього процесу в цілому. У складі ради студентського самоврядування Уманського НУС функціонує Сектор науки і навчання, однією з функцій якого є участь в обговоренні результатів здобувачів усіх рівнів та розробці пропозицій із покращення якості освіти й освітньої діяльності <https://www.udau.edu.ua/ua/activities/studentske-samovryaduvannya/napryamki-roboti->

radi.html. Активну роботу органів студентського самоврядування було підтверджено під час онлайн-зустрічей. Представники ОСС готові безпосередньо впливати на покращення якості освітньої діяльності та відкриті до комунікації зі здобувачами. У межах даної ОП пропозицій та зауважень до ОСС не надходило. Таким чином, ЕГ робить висновок про залученість здобувачів до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У цілому роботодавці залучені до перегляду ОП, шляхом проходження періодичних опитувань її та рецензуванні. Свої позитивні відгуки на підтримку програмі надали представники Управління екології та природних ресурсів Черкаської обласної державної адміністрації, Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України, Уманського міськрайонного центру Всеукраїнської громадської організації «Клуб органічного землеробства» та ТОВ «Центр практичної екології». Коло роботодавців сформоване відповідно до спеціалізації ЗВО та напрямків роботи кафедри ЕтаБЖ. Вищезазначені стейкхолдери періодично є учасниками розширених засідань кафедри ЕтаБЖ, що було підтверджено наданими додатковими документами (ЗАПИТ 9). Відповідно до витягу з протоколу №6 від 30.01.2023 голова Уманського міськрайонного центру Всеукраїнської громадської організації «Клуб органічного землеробства» Красовський Є.Ю. запропонував ввести в перелік ВК дисципліну «Біоорганічне землеробство», директор Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України Заїменко Н.В. виступила з пропозицією додатково акцентувати увагу на вивченні антропогенного впливу на біоценози. Обидві пропозиції були підтримані шляхом введення цієї дисципліни <https://www.udau.edu.ua/ua/elective/GPM3> та включення відповідних тем до дисциплін «Комплексне управління територією» та «Системний аналіз якості навколишнього середовища». У ході проведення онлайн-зустрічей факт безпосередньої участі у процесах періодичного перегляду ОП було підтверджено роботодавцями особисто. Додатково, Відділом моніторингу якості освіти щорічно до 31 жовтня проводяться опитування роботодавців <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-robotodavciv.html>. За результатами моніторингу оцінювання рівня задоволеності роботодавців якістю отриманої освіти випускниками УНУС у 2022/2023 н.р (ЗАПИТ 9). 72,8% роботодавців високо оцінили рівень професійної підготовки випускників.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Для підтримання зв'язків з випускниками із ЗВО була створена Асоціація випускників та друзів Уманського НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/alumni/asociazciya-vipusknikiv-ta-druziv-umanskogo-nus/>. На кафедрі ЕтаБЖ з випускниками активно комунікує гарант ОП Василенко О.В. Даний факт було підтверджено випускниками особисто на онлайн-зустрічі. ЕГ зауважує, що всі випускники висловлювали своє позитивне враження про ОП та освітній процес в цілому. На сайті кафедри розміщена сторінка відгуків випускників <https://ecology.udau.edu.ua/ua/vidguki-vipusknikiv.html>. Також, опитування випускників проводить Відділ моніторингу якості освіти <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-vipusknikiv.html>. Випускники даної ОП працюють у різних сферах екологічної діяльності, зокрема Ломова Н. (відділ охорони атмосферного повітря та поводження з відходами), частина випускників є здобувачами третього рівня вищої освіти (Огілько С., Сорока Я.). В УНУС функціонує Відділ професійно-кар'єрної орієнтації, який сприяє працевлаштуванню здобувачів освіти та випускників, моніторить їх кар'єрний шлях, організовує ярмарки вакансій тощо. За посиланням <https://work.udau.edu.ua/ua/monitoring-gracevlashtuvannya.html> можна ознайомитися з особливостями працевлаштування випускників за ОП «Екологія» протягом 2018-2022 рр. Таким чином, отримані докази дають підстави вважати експертній групі, що практика збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників за даною ОП реалізується на достатньому рівні.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Основними структурними підрозділами, що займаються регулюванням системи забезпечення якості вищої освіти УНУС є Відділ моніторингу якості освіти (<https://mon.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/normativni-dokumenti.html>). Недоліки в ОП та освітній діяльності виявляються за допомогою проведення систематичних опитувань здобувачів (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>), роботодавців (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-robotodavciv.html>), випускників (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-vipusknikiv.html>), НПП (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-vikladachiv.html>), співробітників (навчально-допоміжного персоналу) (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-spivrobitnikiv-navchalno-dopomizhnogo-personalu.html>). Результати опитувань регулярно публікуються на сторінці відділу <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/zvitnist-panketuvannya.html>. Під час онлайн-зустрічей завідувач відділу повідомила, що суттєвих недоліків в межах реалізації даної ОПП виявлено не було. Проте, зважаючи на неточності, що виявлені в ОП та висвітлені ЕГ в Критерії 2 дають підстави вважати, що система забезпечення якості здійснює неповний моніторинг діяльності, що стосується формалізації та оформлення ОП. Гарантом ОП здійснюються процедури внутрішньої самооцінки якості ОПП. Відповідно до звіту, наданого за запитом, у 2022р. були виявлені такі недоліки: недостатньо розвинена мотивація

здобувачів здобувати неформальну/інформальну освіту, низька швидкість реагування на зміни вимог сучасності. У відповідь на виявлені недоліки були вжиті заходи з їх ліквідації: частина здобувачів пройшли фахові курси на освітніх онлайн-платформах <https://ecology.udau.edu.ua/ua/studentu/neformalna-osvita.html> та введені нові актуальні теми до окремих дисциплін.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За рекомендаціями при акредитації МОН 2018 року (ЗАПИТ 4) у межах даної ОП було модернізовано та удосконалено матеріально-технічну базу та лабораторне обладнання, а також, розширено систему міжнародних зв'язків з можливістю стажування НПП. Відділ моніторингу УНУС дотримується практики публікації результатів акредитаційних експертиз <https://mon.udau.edu.ua/ua/akreditacijni-ekspertizi-osvitnih-program/rezultati-akreditacijnih-ekspertiz.html>. За їх результатами надаються рекомендації різним структурним підрозділам університету для удосконалення ОП <https://mon.udau.edu.ua/ua/akreditacijni-ekspertizi-osvitnih-program/rekomendacii-z-udokonalennya-osvitnih-program.html>. Останні матеріали опубліковані 2021 року. Також, здійснюється моніторинг їх виконання <https://mon.udau.edu.ua/ua/akreditacijni-ekspertizi-osvitnih-program/monitoring-vikonannya-rekomendacij-z-udokonalennya-osvitnih-program.html>. Тому отримані докази дають підстави вважати ЕГ, що УНУС реагує та бере до уваги результати зовнішнього забезпечення якості ВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ вважає, що культура якості вищої освіти сформована на достатньому рівні і УНУС активно сприяє постійному покращенню освітнього процесу. Система внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу багаторівнева. До її складу входять перший проректор, Відділ моніторингу якості освіти, деканати факультетів, Відділ професійно-кар'єрної орієнтації та гаранті ОП. ЕГ відзначає, що всі учасники освітньої діяльності (здобувачі, викладачі, роботодавці та випускники) активно долучаються до розвитку ОП. Це відбувається на різних рівнях: від обговорень в межах робочої групи ОП та розширених засідань кафедри до засідань вченої ради факультетів та загальноуніверситетської. Дані факти було підтверджено як особисто у ході проведення онлайн-зустрічей, так і наданими додатковими документами. ЕГ відзначає активне залучення здобувачів та роботодавців до цього процесу. Регулярно проводяться опитування щодо рівня задоволеності якістю освітньої діяльності серед вищезазначених стейкхолдерів. УНУС в цілому демонструє політику прозорості та відкритості щодо забезпечення якості освітньої діяльності: регулярно публікуються звіти за результатами моніторингу тощо. Також, культура якості у ЗВО реалізується через популяризацію дотримання політики доброчесності <https://mon.udau.edu.ua/ua/akademichna-dobrochesnist/plan-zahodiv-spriyannya-rozvitku-ta-populyarizacii-akademichnoi-dobrochesnosti.html>. Так, наприклад, у квітні 2023 року в рамках заходів сприяння розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників університету було проведено вебінар «Академічна доброчесність: проблеми реалізації та відповідальність» для всіх учасників освітнього процесу <https://mon.udau.edu.ua/ua/novini/akademichna-dobrochesnist-problemi-realizacii-ta-vidpovidalnist.html>. Відділ моніторингу якості освіти здійснює регулярне інформування щодо можливостей участі у різних заходах, що сприяють покращенню якості ВО <https://mon.udau.edu.ua/ua/vikladachu/informaciya-pro-pidvishhennya-kvalifikacii-ta-stazhuvannya-npp/naukove-stazhuvannya-dlya-osvityan-akademichna-dobrochesnist.html> <https://mon.udau.edu.ua/ua/novini/yakist-vishhoi-osviti-po-evropejski.html>

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У межах ОП Екологія відбувається активна залученість здобувачів та роботодавців до перегляду освітньої програми шляхом регулярного проведення опитувань, особистого спілкування та участі у розширених засіданнях кафедри. Їх пропозиції та зауваження в подальшому неодмінно враховуються, що було підтверджено особисто під час спілкування з ЕГ та наданими додатковими документами. Позитивною практикою в контексті даного критерію є періодичне проведення гарантом внутрішніх аудитів самооцінювання ОП для виявлення недоліків в ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліком ЕГ вважає недостатньо активне реагування структурних підрозділів забезпечення якості освіти УНУС на неточності в ОП. ЕГ рекомендує Відділу моніторингу якості освіти розширити спектр підходів до контролю за процедурами перегляду та моніторингу ОП термін не пізніше початку 2024-2025 н.р. Незначною слабкою стороною ЕГ визначає нерегулярність надання щорічних рекомендацій за результатами акредитаційних експертиз та рекомендує Відділу моніторингу якості освіти опрацювати, надати рекомендації та опублікувати в термін до кінця 2023 року на офіційному сайті такі матеріали.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група відзначає залученість роботодавців та здобувачів до періодичного обговорення та перегляду освітньої програми. Систематично здійснюється моніторинг якості Відділом моніторингу якості вищої освіти шляхом опитувань. Система забезпечення якості вищої освіти сформована на достатньому рівні та дозволяє в повній мірі реалізовувати освітній процес в межах ОП Екологія. ЕГ відзначає, що критичні підкритерії для даного критерію (8.1 – дотримання процедур, що пов'язані з ОП, 8.2 – участь здобувачів у покращенні ОП, 8.3 - залученість роботодавців до перегляду ОП, 8.4 – активний моніторинг кар'єрного шляху та співпраця з випускниками) загалом відповідають вимогам. Виявлені недоліки у підкритеріях 8.4 та 8.5 (неповний моніторинг за формалізацією ОП та нерегулярність публікування рекомендацій за результатами акредитацій) є несуттєвими та можуть бути виправлені впродовж 1 року. ЕГ зауважує, що у закладі сформована культура якості відповідно до підкритерію 8.6, усі учасники освітнього процесу зацікавлені у її підтримці та подальшому розвитку, що стало вирішальним для даного критерію. Зважаючи на вищевикладене, експертна груп колегіально встановлює загальну відповідність даної освітньо-професійної програми Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу Уманського НУС, є чіткими та зрозумілими. Усі нормативні документи, що забезпечують діяльність ЗВО розміщені у вкладці «Нормативна база» <https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html>. На офіційному ресурсі опубліковано: Статут ЗВО, Стратегія розвитку, документи, що регулюють проведення освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу у УНУС, Положення про академічну успішність, Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти та інші), Антикорупційна програма, Кодекс академічної доброчесності, Правила внутрішнього розпорядку тощо. Офіційний веб-ресурс розроблений двома мовами: українською та англійською і є зручним та доступним користувачам. У вкладці Факультети <https://www.udau.edu.ua/ua/departments/fakulteti/> доступний перехід на сайт факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин <https://fp.udau.edu.ua/> та кафедри екології та безпеки життєдіяльності <https://ecology.udau.edu.ua/>, де розміщуються оголошення, актуальні новини та інформація для здобувачів, науково-педагогічного персоналу, стейкхолдерів. Тому ЕГ вважає, що права й обов'язки послідовно дотримуються усіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП Екологія в Уманському НУС.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

З проектом ОП можна ознайомитися на офіційному сайті ЗВО у розділі «Обговорення освітніх програм» сторінки Відділу моніторингу якості освіти УНУС за посиланням <https://mon.udau.edu.ua/ua/obgovorennya-osvitnih-program.html?pr=ab3066dc8b55cf9c3a34aa864e41aca4>. Проект публікують не пізніше, ніж за місяць до затвердження ОП. За словами гаранта відповідно до Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми з 01.12.2023 усі проекти освітніх програм будуть на офіційному сайті УНУС. Залишити свій відгук можна відразу на сторінці. ЕГ відзначає наявність 1 минулорічної пропозиції від здобувачки та відповідь-погодження гаранта ОП. Для зручності усіх зацікавлених сторін, що бажають долучитися до покращення ОП та вчасно надати свої пропозиції, ЕГ рекомендує зазначати актуальні терміни проведення процесу обговорення ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація щодо освітньої програми розміщена за посиланням <https://ecology.udau.edu.ua/ua/studentu/magistru1.html>, зокрема ОП за за 2023р.

https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/akreditacii-2023/op_m_101-ekologiya-23.pdf. На цій же сторінці розміщені силабуси та робочі програми обов'язкових навчальних дисциплін. У вкладці Каталог елективних (вибіркових) дисциплін опубліковано силабуси <https://www.udau.edu.ua/ua/for-students/katalog-elektivnix-vibirkovix-disciplin/fahovi/or-magistr/101-ekologiya.html>. ЕГ відзначає, що інформаційна наповнюваність силабусів окремих дисциплін («Рекультивация земель», «Нанохімія, наноматеріали, нанотехнології», «Мікробіологія з основами вірусології», «Біоорганічне землеробство» та «Біоорганічне землеробство») містять неповну інформацію про політику курсу та зміст дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО демонструє політику відкритості та прозорості. Усі внутрішні документи, що регулюють діяльність освітнього процесу у ЗВО є зрозумілими та чіткими. Інформація про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) є достовірною та доступною для всіх зацікавлених сторін. Офіційний сайт УНУС систематично поповнюється актуальною інформацією. Наявний активний зворотній зв'язок щодо обговорення проекту ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною даного критерію є відсутність опублікованих термінів закінчення обговорення проекту ОП. ЕГ рекомендує гаранту ОП забезпечити публікацію на сторінці, де буде розміщений проєкт ОПП на 2024-2025 рр., кінцевої дати його обговорення в термін до початку процедур обговорення у 2023 році. Недоліком у контексті критерію 9 є неповна інформаційна наповнюваність деяких силабусів у каталозі вибіркових дисциплін. Рекомендовано гаранту ОП та науково-педагогічному персоналу, що забезпечує реалізацію даних дисциплін, в термін до початку 2024 року наповнити тексти силабусів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

УНУС демонструє політику відкритості та прозорості. Усі внутрішні документи, що регулюють діяльність освітнього процесу у ЗВО є зрозумілими та чіткими. Інформація про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) є достовірною та доступною для всіх зацікавлених сторін. Офіційний сайт систематично поповнюється актуальною інформацією. Наявний активний зворотній зв'язок щодо обговорення проекту ОП. Тому ЕГ встановлює цілковиту відповідність, підкритерію 9.1. Виявлена слабка сторона у підкритерії 9.2 та недолік у підкритерії 9.3 (відсутність опублікованих термінів закінчення обговорення проекту ОП та недостатня наповненість інформацією силабусів окремих дисциплін відповідно) несуттєво впливають на якість освітнього процесу. Таким чином, виконаний аналіз дає експертній групі підстави встановлювати загальну відповідність освітньо-професійної програми по даному Критерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мандрик Олег Миколайович

Члени експертної групи

Портухай Оксана Іванівна

Тесьолкіна Тетяна Сергіївна